

HİPOGONADİZMLİ HASTALARDA MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME İLE HİPOFİZ BEZİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dilek Arpacı¹, Neslihan Çuhacı¹, Didem Özdemir¹, Gülfem Kaya¹, Mehmet Gümüş², Reyhan Ersoy³, Bekir Çakır³

¹S.B. Ankara Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Kliniği

²Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi, Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği

³Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi, Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Kliniği

AMAÇ

- Hipogonadizm testiküler yetmezlik ve/veya yeterli hipofizer uyarının olmaması sonucu meydana gelmektedir. Bazı hipotalamo-hipofizer anomaliler ya da lezyonlar hipogonadizme katkıda bulunmaktadır.
- Sellar ya da parasellar bölgedeki benign ya da malign tümörler hipogonadizme yol açabilir. Bu nedenle hipogonadizmi olan hastalarda hipofizer magnetik görüntüleme (MRG) gerekmektedir.
- Biz de bu çalışmamızda hipogonadizm tanısı ile izlediğimiz hastaların hipotalamo-hipofizer MRG bulgularının incelenmesini amaçladık.

GEREÇ VE YÖNTEM

- Çalışmaya kliniğimizde takip edilen 49 hipogonadizmlili hasta alındı. Bu hastaların hipofiz MRG bulguları retrospektif olarak değerlendirildi.

BULGULAR

- 42 hastada (%79.4) hipogonadotropik hipogonadizm, 7 hastada (%20.6) hipergonadotropik hipogonadizm mevcuttu. Hipogonadotropik hastaların 34'ü erkek (%80.9), 8'i (%19.1) kadın idi.
- Hipogonadotropik hipogonadizm olan grupta 25 (%59.5) hastada hipofiz MRG bulguları normal iken, 1 (%2.4) hastada empty sella, 5 (%11.9) hastada parsiyel empty sella, 1 (%2.4) hastada ektopik nörohipofiz, 7 (%16.7) hastada hipofizer mikroadenom, 2 (%4.7) hastada hipofizer makroadenom, 1 (%2.4) hastada da empty sella ve ektopik nörohipofiz birlikteliği vardı.
- Hipergonadotropik hastaların ise hepsi erkek idi. Bu grubun hipofiz MRG bulguları değerlendirildiğinde 5 (%71.4) hastada normal bulgu, 1 (%14.3) hastada ektopik nörohipofiz ve 1 (%14.3) hastada mikroadenom saptandı.
- Hastaların hipofiz MRG bulguları tablo 1 de gösterilmiştir.

Tablo 1. Hipogonadizmi olan hastaların Hipofz MRG bulguları

HİPOFİZ MRG BULGULARI	HİPOGONADOTROPIK HİPOGONADİZM n = 42	HİPERGONADOTROPIK HİPOGONADİZM n = 7
Normal	% 59,5	% 71,4
Empty Sella	% 2,4	-
Parsiyel Empty Sella	% 11,9	-
Ektopik Nörohipofiz	% 2,4	% 14,3
Mikroadenom	% 16,7	% 14,3
Makroadenom	% 4,7	-
Ektopik Nörohipofiz + Empty Sella	% 2,4	-

SONUÇ

- Hipogonadotropik hipogonadizmlili hastaların yaklaşık olarak yarısında görüntüleme yöntemleri ile hipofiz bezinde herhangi bir patoloji saptanmayabilir.
- Bu hastalarda klinik ve laboratuvar bulguları uyumlu ise hipofiz MRG bulguları normal olsa dahi tanı için gerekli dinamik testler yapılmalı ve tedavi düzenlenmelidir.
- Hipergonadotropik hipogonadizmlili hastalarda ise etiyoloji hipotalamus ve/veya hipofiz bezi kaynaklı olmamasına rağmen patolojik hipofiz MRG sonuçları ile karşılaşılabılır. Bu nedenle hipergonadotropik hastalarda da hipofiz ve hipotalamusa yönelik görüntülemenin yapılmasının uygun olacağı görüşündeyiz.